

महाराष्ट्र विधानसभा
दिवसाच्या कामकाजाचा क्रम
सोमवार, दिनांक १८ डिसेंबर, २०१७
(सकाळी ११.०० वाजता)

एक : प्रश्नोत्तरे.

दोन : कागदपत्रे सभागृहाच्या पटलावर ठेवणे -

- (१) मुख्यमंत्री : श्री साईबाबा संस्थान विश्वस्तव्यवस्था, शिर्डी यांचा सन २०१६-२०१७ या वर्षाचा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.
- (२) उच्च व तंत्र शिक्षण मंत्री : (क) डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद यांचा सन २०१५-२०१६ चा एकोणसाठावा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.
- (ख) संत गाडगे बाबा अमरावती विद्यापीठ यांचा सन २०१५-२०१६ या वर्षाचा तेहतीसावा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.
- (ग) डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर मराठवाडा विद्यापीठ, औरंगाबाद यांचा सन २०१६-२०१७ या वर्षाचे वार्षिक लेखे सभागृहासमोर ठेवतील.
- (घ) सावित्रीबाई फुले पुणे विद्यापीठ, पुणे यांचा सन २०१६-२०१७ या वर्षाचे वार्षिक लेखे आणि संविधानिक लेखा परीक्षकांचा लेखापरिक्षण अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.
- (ङ) उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव यांचा सन २०१६-२०१७ या वर्षाचा लेखा परिक्षण अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.

- (३) खनिकर्म मंत्री : मॉयल लिमिटेड यांचा सन २०१६-२०१७ या वर्षाचा पंचावन्नावा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.
- (४) वस्त्रोद्योग मंत्री : (क) महाराष्ट्र राज्य यंत्रमाग महामंडळ मर्यादित, नवी मुंबई यांचा सन २०१५-२०१६ या वर्षाचा चव्वेचाळीसावा वार्षिक अहवाल सभागृहासमोर ठेवतील.
- (ख) महाराष्ट्र राज्य हातमाग महामंडळ मर्यादित नागपूर यांचा सन २०१६-२०१७ या वर्षाचा सेहेचाळीसावा वार्षिक अहवाल आणि वित्तीय पत्रके सभागृहासमोर ठेवतील.

तीन : लोकलेखा समितीचा एकोणतीसावा अहवाल सादर करणे.

चार : लक्षवेधी सूचना (म.वि.स. नियम १०५ अन्वये) :

- (१) सर्वश्री.शरद सोनावणे, सुनिल प्रभू, सरदार तारासिंह, सुनिल केदार, अॅड. राहुल कुल, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे शालेय शिक्षण मंत्र्यांचे लक्ष वेधतील :-

"रायगड जिल्हयातील शाळांना तांदूळ वगळता पोषण आहाराचे साहित्य किंवा त्यासाठी लागणारा निधी पुरविला नसल्याचे माहे नोव्हेंबर, २०१७ मध्ये निदर्शनास येणे, जिल्हा परिषदेच्या प्राथमिक शाळांमधील शिक्षकांनी स्वखर्चातून २ कोटी १८ लाख रुपये खर्च करून पोषण आहार विद्यार्थ्यांना पुरविलेला असणे, गत पाच वर्षांत निधी उपलब्ध करून न दिल्याने शिक्षकांना आर्थिक अडचणींना सामोरे जावे लागणे, रायगड जिल्हा परिषदेच्या प्राथमिक शाळेत १ लाख ०९ हजार विद्यार्थ्यांना शासनाच्या पोषण आहार योजनेअंतर्गत शाळेत खिचडी देण्यात येणे, परंतु अनेकदा हे धान्य ठेकेदारामार्फत शाळांना वेळेवर पुरविले जात नसणे, चालु शैक्षणिक वर्षापासून माहे ऑक्टोबर अखेरपर्यंत रायगड जिल्हा परिषदेच्या एकाही शाळेला पोषण आहारामध्ये तांदूळ वगळता अन्य कोणत्याही बाबींचा पुरवठा करण्यात न येणे, भाज्या, कडधान्य खरेदीसाठी पैसे उपलब्ध न झाल्याने शिक्षकांनी खर्च केलेल्या २ कोटी १८ लाख रुपये इतक्या खर्चाची देयके शिक्षकांनी शासनास सादर करूनही त्याची अद्यापही न झालेली प्रतिपुर्ती, शिक्षकांना व स्थानिक पुरवठादारांना देयके वेळेवर मिळत नसल्याने त्यांनीही बंद केलेला पुरवठा, यामुळे संपूर्ण रायगड जिल्हयातील जिल्हा परिषदातील प्राथमिक शाळेत शिक्षण घेणाऱ्या विद्यार्थ्यांना खिचडी वेळेत मिळत नसल्याने विद्यार्थ्यांच्या व त्यांच्या पालकांच्या मनात निर्माण झालेला असंतोष, याबाबत शासनाने तातडीने करावयाची कार्यवाही व प्रतिक्रिया."

- (२) सर्वश्री. राजेश काशीवार, विजय रहांगडाले, कृष्णा गजबे, संजय पुराम, डॉ. देवराव होळी, सर्वश्री. चरण वाघमारे, गोपालदास अग्रवाल, राधाकृष्ण विखे-पाटील, सुनील केदार, मो.आरिफ नसीम खान, अब्दुल सत्तार, अॅड. यशोमती ठाकूर, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे कृषि मंत्र्याचे लक्ष वेधतील:-

"पूर्व विदर्भातील गडचिरोली, भंडारा, चंद्रपूर व गोंदिया जिल्ह्यांमध्ये धान पिक कापणीला आले असतांना बदलत्या वातावरणामुळे मावा व तुडतुडा या किडीची लागण झाल्यामुळे शेतकऱ्यांच्या पिकांचे मोठ्या प्रमाणात झालेले नुकसान, गोंदिया जिल्ह्यामध्ये यावर्षी ७० टक्केपेक्षा कमी पाऊस पडणे, संपुर्ण जिल्ह्यामध्ये २० टक्के पेक्षा कमी आणेवारीवर पिक असल्याचे निर्दर्शनास येऊन सुध्दा शासनाच्या आकडेवारीमध्ये त्याची अद्यापही दखल घेण्यात न येणे, अनेक शेतकऱ्यांनी पिकविमा काढणे परंतु दिनांक २० जून, २०१७ च्या शासन निर्णयान्वये किड व रोगाने पिकांचे नुकसान झाले असल्यास मंडळ स्तरावरील सरासरी उत्पादनानुसार पिक विम्याची तरतुद असणे, त्यामुळे अनेक विमाधारक शेतकरी विम्याच्या लाभापासून वंचित असणे, कापूस, सोयाबीन या पिकांसंदर्भातील निकष धान पिकास लागू करण्यात आल्यामुळे धान शेतकऱ्यांवर झालेला अन्याय, परिणामी शेतकऱ्यांमध्ये निर्माण झालेला असंतोष लक्षात घेता किड व रोगाने धानाचे नुकसान झाले असल्यास मंडळ स्तरावरील सरासरी उत्पादनाची अट वगळून त्याऐवजी वैयक्तिक लाभाची अट समाविष्ट करण्याची नितांत आवश्यकता, यावर शासनाने करावयाची कार्यवाही व प्रतिक्रिया."

- (३) सर्वश्री. शशिकांत शिंदे, भास्कर जाधव, मनोहर भोईर, राधाकृष्ण विखे-पाटील, विजय वडेटीवार, मो. आरिफ नसीम खान, अमित देशमुख, अमिन पटेल, त्र्यंबक भिसे, प्रा. वर्षा गायकवाड, सर्वश्री. सुनिल केदार, अमर काळे, अस्लम शेख, हर्षवर्धन सपकाळ, डॉ. संतोष टारफे, सर्वश्री. अब्दुल सत्तार, सुनिल प्रभू, अॅड. यशोमती ठाकूर, सर्वश्री. डी.पी.सावंत, जयंत पाटील, अजित पवार, दिलीप वळसे-पाटील, श्रीमती दिपिका चव्हाण, सर्वश्री. जितेंद्र आव्हाड, संदीप नाईक, पांडुरंग बरोरा, वैभव पिचड, नरहरी झिरवाळ, हसन मुश्रीफ, राणाजगजीतसिंह पाटील, सुरेश लाड, मकरंद जाधव-पाटील, दिपक चव्हाण, डॉ. पतंगराव कदम, सर्वश्री. बाळासाहेब थोरात, कुणाल पाटील, पृथ्वीराज चव्हाण, श्रीमती निर्मला गावित, श्री. भारत भालके, डॉ. सतीश पाटील, सर्वश्री. दत्तात्रय भरणे, किशोर पाटील, हनुमंत डोळस, सुधाकर देशमुख, सुधाकर कोहळे, डॉ. मिलिंद माने, सर्वश्री. विकास कुंभारे, कृष्णा खोपडे, समिर मेघे, डॉ. आशिष देशमुख, सर्वश्री. सुधीर पारवे, जयदत्त क्षीरसागर, राहुल मोटे, राजेश टोपे, पंकज भुजबळ, बाळासाहेब पाटील, अॅड. राहुल कुल, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे उर्जा मंत्र्याचे लक्ष वेधतील:-

"देशातील प्रत्येक गांव व पाड्यातील प्रत्येक घरामध्ये 'सौभाग्य अलंकार' या नावाने

पंतप्रधानांनी विद्युत पुरवठा योजनेची घोषणा केली असतांनाही राज्यातील १११ गावांमध्ये अद्याप वीज पोहचली नसल्याचे निदर्शनास येणे, केंद्र शासनाने निर्माण केलेली कोळशाची कृत्रिम टंचाई, गत काही महिन्यांपासून राज्याला कोल इंडिया कंपनीकडून पुरेसा कोळसा उपलब्ध होत नसल्यामुळे महानिर्मितीच्या प्रकल्पांना बसलेला फटका, महानिर्मितीकडून साधारणपणे साडेसहा हजार मेगावॉट वीज उपलब्ध होणे अपेक्षित असतांना त्यात दोन हजार मेगावॉटहून अधिक घट झाल्याने महावितरण कंपनीला महानिर्मिती, अदानी कंपनी, रतन इंडिया, केंद्रीय प्रकल्पाकडून जलविद्युत प्रकल्प, उरण प्रकल्प व सीपीजीएल आदि विविध कंपन्यांकडून घ्यावी लागलेली वीज, परळी औष्णीक विद्युत केंद्रातून ११०० मेगावॉट पेक्षा अधिक वीज निर्मितीची क्षमता असतानाही केवळ ३२५ मेगावॉट वीजनिर्मिती सुरु असणे, केंद्रातील आठ संचांपैकी ५ संच पूर्णपणे बंद असणे, त्यातील संच क्रमांक ३ अवसायनात काढणे, परिणामी संच क्र. १ व ४ मधून प्रत्येकी २१० मेगावॉट व संच क्र. ६ व ७ मधून प्रत्येकी २५० मेगावॉट निर्मिती होणे, तर संच क्र. ८ नवीन असुनही तो वारंवार बंद पडत असणे, अशा कारणामुळे राज्याला पुन्हा एकदा भार नियमनाला सामोरे जाण्याची निर्माण झालेली शक्यता, मुंबईतील मुलुंड, भांडुप, कळवा, दिवा, मुंब्रा, कल्याण तसेच पनवेल शहरी भाग, नाशिक, नागपूर या शहरांमध्ये माहे ऑक्टोबर, २०१७ पासूनच सुरु झालेले भार नियमन, परिणामी शाळांच्या सहामाही परीक्षा सुरु होत असतानाच भारनियमनाचे उभे ठाकलेले संकट, अनेक भागात वीज पुरवठा खंडित होणार याची अधिकृत माहितीच ग्राहकांना उपलब्ध करुन दिली जात नसल्याने नागरिकांमध्ये पसरलेला असंतोष, त्यातच वीज टंचाई समस्या सोडविण्यासाठी महावितरणला प्रति युनिट ५.२५ पैसे इतक्या महागड्या दराने वीज खरेदी करण्यास वीज नियामक आयोगाने दिनांक २४ ऑक्टोबर, २०१७ रोजी मंजूरी देण्यात आल्याने, सदरहू वीज दरवाढीचा राज्यातील महावितरणच्या कोटयवधी ग्राहकांना आर्थिक भुर्दंड बसणे, अल्पकालीन करारद्वारे जादा दराने वीज खरेदी केल्यामुळे ग्राहकांवर दरवाढीचे आर्थिक संकट कोसळणे, भारनियमन समस्येमुळे शालेय, महाविद्यालयीन विद्यार्थी यांची अभ्यासासाठी, तसेच शेतकरी, उद्योग यांच्यावर अनिष्ट परिणाम होवून, त्यांचे होणारे नुकसान, याकडे झालेले शासनाचे दुर्लक्ष, अंधाराचा फायदा घेऊन चोऱ्या, लुटमारीच्या वाढलेल्या घटना, त्यामुळे स्त्रिया व जेष्ठ नागरिकांमध्ये पसरलेली घबराट, वीज पुरवठा सुरळीत सुरु करण्यात यावा म्हणून नागरिकांची होत असलेली मागणी, याबाबत शासनाने करावयाची कार्यवाही व प्रतिक्रिया."

- (४) सर्वश्री. विजय वडेटीवार, राधाकृष्ण विखे-पाटील, सुनिल केदार, अमर काळे, अस्लम शेख, अॅड. यशोमती ठाकूर, डॉ. संतोष टारफे, सर्वश्री. हर्षवर्धन सपकाळ, डी. पी. सावंत, सुनिल प्रभू, अॅड. राहुल कुल, सर्वश्री. संग्राम थोपटे, शरद सोनावणे, राजन साळवी, कुणाल पाटील, श्रीमती निर्मला गावित, सर्वश्री. डी.एस. अहिरे, बाळासाहेब थोरात, अमिन पटेल, मो. आरिफ नसीम खान, अॅड. आशिष शेलार, अॅड. पराग अळवणी, कॅप्टन आर.तमिल सेल्वन, सर्वश्री. प्रशांत ठाकूर, संजय केळकर, श्रीमती मनिषा चौधरी, सर्वश्री. अबु आझमी, पृथ्वीराज चव्हाण, कालीदास कोळंबकर, प्रा. वर्षा गायकवाड, डॉ. पतंगराव कदम, श्री. अमित

देशमुख, प्रा. विरेंद्र जगताप, सर्वश्री. भाऊसाहेब कांबळे, जयकुमार गोरे, वसंतराव चव्हाण, त्र्यंबक भिसे, अब्दुल सत्तार, भारत भालके, प्रकाश फातर्पेकर, प्रकाश सुर्वे, सुरेश धानोरकर, किशोर पाटील, डॉ. सुजित मिणचेकर, सर्वश्री. सुरेश लाड, उल्हास पाटील, डॉ. संजय रायमुलकर, सर्वश्री. योगेश घोलप, सुनिल राऊत, सुधाकर देशमुख, सुधाकर कोहळे, डॉ. मिलिंद माने, सर्वश्री. विकास कुंभारे, कृष्णा खोपडे, समिर मेघे, डॉ. आशिष देशमुख, सर्वश्री. सुधीर पारवे, संजय पोतनीस, प्रा. मेधा कुलकर्णी, श्री. छगन भुजबळ, वि.स.स. तातडीच्या व सार्वजनिक महत्त्वाच्या बाबीकडे सार्वजनिक आरोग्य मंत्र्याचे लक्ष वेधतील:-

"विदर्भासह राज्यात डेंग्युचे ३ हजार ५०० पेक्षा जास्त रुग्ण आढळून आलेले असून, त्यापैकी १०० पेक्षा अधिक नागरिकांचा मृत्यू झाल्याचे माहे नोव्हेंबर, २०१७ मध्ये निदर्शनास येणे, माहे ऑगस्ट ते ऑक्टोबर महिन्यात विदर्भात १५००, मुंबईत ९४३१ पेक्षा अधिक रुग्ण तापामुळे फणफणले असून त्यापैकी २५३६ जणांना डेंग्युसदृश्य तापाची लक्षणे आढळून येणे, विदर्भासह राज्यात ताप, लेप्टो, मलेरिया, स्वाईन फ्लुमुळे ५० रुग्णांचा झालेला मृत्यू, चंद्रपूर, गडचिरोली, वर्धा, नागपूर या विदर्भातील जिल्हयासह राज्यात दरवर्षी पावसाळ्यात विविध सार्थीच्या आजारांमुळे अनेकांना आपला जीव गमवावा लागत असतांनाही शासनाला या सार्थीच्या आजारांना प्रतिबंध व नियंत्रण मिळविण्यात आलेले अपयश, राज्यातील शासकीय आरोग्य यंत्रणेवर कोट्यवधी रूपये खर्च करण्यात येत असतांना सुध्दा आरोग्य विभागाचे झालेले दुर्लक्ष, राज्यात डेंग्युच्या तापामुळे वाढत चालेल्या रुग्णांच्या संख्येमुळे नागरिकांमध्ये पसरलेला असंतोष, परिणामी विदर्भासह राज्यात विविध सार्थीचे आजारांना प्रतिबंध व नियंत्रण मिळविण्यासाठी कायमस्वरूपी उपाययोजना राबविण्यासाठी शासनाने करावयाची कार्यवाही व उपाययोजना."

पाच : सन २०१७-२०१८ या वर्षाच्या पुरवणी मागण्यांवर चर्चा व मतदान (पहिला दिवस).

- (१) महसूल व वन विभाग.
- (२) कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग.
- (३) नगरविकास विभाग.
- (४) सार्वजनिक आरोग्य विभाग.
- (५) आदिवासी विकास विभाग.

(मतास टाकावयाच्या मागण्यांची सूची स्वतंत्रपणे वितरीत केल्याप्रमाणे)

सहा : शासकीय विधेयके :

(अ) पुरःस्थापनार्थ :-

- (१) सन २०१७ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ७१ - महाराष्ट्र स्वयंअर्थसहाय्यित शाळा (स्थापना व विनियमन) (सुधारणा) विधेयक, २०१७.
- (२) सन २०१७ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ७२ - महाराष्ट्र जिल्हा परिषद व पंचायत समिती (सुधारणा) विधेयक, २०१७.

(ब) विधानसभेने संमत केलेले विधेयके महाराष्ट्र विधानसभा नियमातील नियम १४१(१) अन्वये पुन्हा संमत करणे :-

- (१) सन २०१७ चे महाराष्ट्र विधानसभा विधेयक क्रमांक ४१ - महाराष्ट्र कृषि उत्पन्न पणन (विकास व विनियमन) (सुधारणा) विधेयक, २०१७.
- (२) सन २०१७ चे महाराष्ट्र विधानसभा विधेयक क्रमांक ३८ - महाराष्ट्र स्थानिक प्राधिकरण सदस्य अनर्हता (सुधारणा) विधेयक, २०१७.

(क) विचार, खंडशः विचार व संमत करणे :-

- (१) (क) भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २१३ (२) (अ) आणि महाराष्ट्र विधानसभा नियम १५९ (२) अन्वये सर्वश्री अमिन पटेल, हर्षवर्धन सपकाळ, विजय वडेड्टीवार, पृथ्वीराज चव्हाण, अस्लम शेख, अमर काळे, सुनिल केदार, राधाकृष्ण विखे पाटील, अजित पवार, दिलीप वळसे पाटील, जयंत पाटील, भास्कर जाधव, शशिकांत शिंदे, जितेंद्र आव्हाड, अबु आझमी, डॉ.सतीश पाटील, संदीप नाईक, बाळासाहेब पाटील, संग्राम जगताप, राजेश टोपे, दत्तात्रय भरणे, संजय कदम, वैभव पिचड, राणाजगजितसिंह पाटील, हसन मुश्रीफ, हनुमंत डोळस, विजय भांबळे, दिलीप सोपल, श्रीमती दिपीका चव्हाण, सर्वश्री जयदत्त क्षीरसागर, दिपक चव्हाण, सुरेश लाड, प्रा.वीरेंद्र जगताप, श्री.राहुल जगताप, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"ही विधानसभा सन २०१७ चा महाराष्ट्र अध्यादेश क्रमांक २३ - महाराष्ट्र महानगरपालिका (दुसरी सुधारणा) अध्यादेश, २०१७ नापसंत करते."

- (ख) सन २०१७ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ६३ - महाराष्ट्र महानगरपालिका (दुसरी सुधारणा) विधेयक, २०१७.

- (ग) **विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.ओमप्रकाश उर्फ बच्चू कडू, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-**

"सन २०१७ चे महाराष्ट्र विधानसभा विधेयक क्रमांक ६३ - महाराष्ट्र महानगरपालिका (दुसरी सुधारणा) विधेयक, २०१७ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ५१ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

- (घ) **विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री अस्लम शेख, हर्षवर्धन सपकाळ, राहुल बोंद्रे, विजय वडेटीवार, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-**

"सन २०१७ चे महाराष्ट्र विधानसभा विधेयक क्रमांक ६३ - महाराष्ट्र महानगरपालिका (दुसरी सुधारणा) विधेयक, २०१७ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ४३ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

- (ङ) **विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-**

"सन २०१७ चे महाराष्ट्र विधानसभा विधेयक क्रमांक ६३ - महाराष्ट्र महानगरपालिका (दुसरी सुधारणा) विधेयक, २०१७ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ३५ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

- (च) **विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत प्रा.वीरेंद्र जगताप, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-**

"सन २०१७ चे महाराष्ट्र विधानसभा विधेयक क्रमांक ६३ - महाराष्ट्र महानगरपालिका (दुसरी सुधारणा) विधेयक, २०१७ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या २१ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

-
- (२) (क) भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २१३ (२) (अ) आणि महाराष्ट्र विधानसभा नियम १५९ (२) अन्वये सर्वश्री अमिन पटेल, हर्षवर्धन सपकाळ, विजय वडेटीवार, पृथ्वीराज चव्हाण, अस्लम शेख, अमर काळे, सुनिल केदार, राधाकृष्ण विखे पाटील, अजित पवार, दिलीप वळसे पाटील, जयंत पाटील, भास्कर जाधव, शशिकांत शिंदे, जितेंद्र आव्हाड, अबु आझमी, डॉ.सतीश पाटील, संदीप नाईक,

बाळासाहेब पाटील, संग्राम जगताप, राजेश टोपे, दत्तात्रय भरणे, संजय कदम, वैभव पिचड, राणाजगजितसिंह पाटील, हसन मुश्रीफ, हनुमंत डोळस, विजय भांबळे, दिलीप सोपल, श्रीमती दिपीका चव्हाण, सर्वश्री जयदत्त क्षीरसागर, दिपक चव्हाण, सुरेश लाड, प्रा.वीरेंद्र जगताप, श्री.राहुल जगताप, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"ही विधानसभा सन २०१७ चा महाराष्ट्र अध्यादेश क्रमांक २७ — महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता (दुसरी सुधारणा) अध्यादेश, २०१७ नापसंत करते."

(ख) सन २०१७ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ६५ - महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता (चौथी सुधारणा) विधेयक, २०१७.

(घ) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.ओमप्रकाश उर्फ बच्चू कडू, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१७ चे महाराष्ट्र विधानसभा विधेयक क्रमांक ६५ - महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता (चौथी सुधारणा) विधेयक, २०१७ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ५१ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(ग) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री अस्लम शेख, हर्षवर्धन सपकाळ, राहुल बोंद्रे, विजय वडेटीवार, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१७ चे महाराष्ट्र विधानसभा विधेयक क्रमांक ६५ - महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता (चौथी सुधारणा) विधेयक, २०१७ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ४३ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(ड) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.राधाकृष्ण विखे-पाटील, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१७ चे महाराष्ट्र विधानसभा विधेयक क्रमांक ६५ - महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता (चौथी सुधारणा) विधेयक, २०१७ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ३५ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(च) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत प्रा.वीरेंद्र जगताप, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१७ चे महाराष्ट्र विधानसभा विधेयक क्रमांक ६५ - महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता (चौथी सुधारणा) विधेयक, २०१७ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या २१ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

- (३) (क) भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २१३ (२) (अ) आणि महाराष्ट्र विधानसभा नियम १५९ (२) अन्वये सर्वश्री अमिन पटेल, हर्षवर्धन सपकाळ, विजय वडेटीवार, पृथ्वीराज चव्हाण, अस्लम शेख, अमर काळे, सुनिल केदार, अजित पवार, दिलीप वळसे पाटील, जयंत पाटील, भास्कर जाधव, शशिकांत शिंदे, जितेंद्र आव्हाड, अबु आझमी, डॉ.सतीश पाटील, संदीप नाईक, बाळासाहेब पाटील, संग्राम जगताप, राजेश टोपे, दत्तात्रय भरणे, संजय कदम, वैभव पिचड, राणाजगजितसिंह पाटील, हसन मुश्रीफ, हनुमंत डोळस, विजय भांबळे, दिलीप सोपल, श्रीमती दिपीका चव्हाण, सर्वश्री जयदत्त क्षीरसागर, दिपक चव्हाण, सुरेश लाड, प्रा.वीरेंद्र जगताप, श्री.राहुल जगताप, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"ही विधानसभा सन २०१७ चा महाराष्ट्र अध्यादेश क्रमांक २६ - महाराष्ट्र मुद्रांक (सुधारणा व विधिग्राह्यीकरण) अध्यादेश, २०१७ नापसंत करते."

- (ख) सन २०१७ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ६६ - महाराष्ट्र मुद्रांक (सुधारणा व विधिग्राह्यीकरण) विधेयक, २०१७.

- (ग) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.ओमप्रकाश उर्फ बच्चू कडू, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१७ चे महाराष्ट्र विधानसभा विधेयक क्रमांक ६६ - महाराष्ट्र मुद्रांक (सुधारणा व विधिग्राह्यीकरण) विधेयक, २०१७ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ५१ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

- (घ) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री अस्लम शेख, हर्षवर्धन सपकाळ, राहुल बोंद्रे, विजय वडेटीवार, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१७ चे महाराष्ट्र विधानसभा विधेयक क्रमांक ६६ - महाराष्ट्र मुद्रांक (सुधारणा व विधिग्राह्यीकरण) विधेयक, २०१७ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ४३ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(ड) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत प्रा.वीरेंद्र जगताप, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१७ चे महाराष्ट्र विधानसभा विधेयक क्रमांक ६६ - महाराष्ट्र मुद्रांक (सुधारणा व विधिग्राह्यीकरण) विधेयक, २०१७ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या २१ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(४) (क) भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २१३ (२) (अ) आणि महाराष्ट्र विधानसभा नियम १५९ (२) अन्वये सर्वश्री विजय वडेटीवार, अस्लम शेख, अमर काळे, सुनिल केदार, राधाकृष्ण विखे-पाटील, अबू आझमी, प्रा.वीरेंद्र जगताप, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"ही विधानसभा सन २०१७ चा महाराष्ट्र अध्यादेश क्रमांक २८ — महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ (सुधारणा) अध्यादेश, २०१७ नापसंत करते."

(ख) सन २०१७ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ६८ - महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ (सुधारणा) विधेयक, २०१७.

(ग) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत सर्वश्री विजय वडेटीवार, अस्लम शेख, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१७ चे महाराष्ट्र विधानसभा विधेयक क्रमांक ६८ - महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ (सुधारणा) विधेयक, २०१७ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ४३ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(घ) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत प्रा.वीरेंद्र जगताप, श्री.हर्षवर्धन सपकाळ, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१७ चे महाराष्ट्र विधानसभा विधेयक क्रमांक ६८ - महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ (सुधारणा) विधेयक, २०१७ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या २१ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(५) सन २०१७ चे महाराष्ट्र विधानसभा विधेयक क्रमांक ५६ — महाराष्ट्र ग्रामपंचायत (सुधारणा) विधेयक, २०१७.

(६) (क) सन २०१७ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ६७ - महाराष्ट्र ग्रामपंचायत (सुधारणा) आणि महाराष्ट्र ग्रामपंचायत (कारखान्याकडून करांऐवजी ठोक रकमेच्या स्वरूपात अंशदान देण्यासंबंधी) नियम (निरसन) विधेयक, २०१७.

(ख) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री. अस्लम शेख, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१७ चे महाराष्ट्र विधानसभा विधेयक क्रमांक ६७ - महाराष्ट्र ग्रामपंचायत (सुधारणा) आणि महाराष्ट्र ग्रामपंचायत (कारखान्याकडून करांऐवजी ठोक रकमेच्या स्वरूपात अंशदान देण्यासंबंधी) नियम (निरसन) विधेयक, २०१७ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या ४३ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(ग) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.विजय वडेद्वीवार, प्रा.विरेंद्र जगताप, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१७ चे महाराष्ट्र विधानसभा विधेयक क्रमांक ६७ - महाराष्ट्र ग्रामपंचायत (सुधारणा) आणि महाराष्ट्र ग्रामपंचायत (कारखान्याकडून करांऐवजी ठोक रकमेच्या स्वरूपात अंशदान देण्यासंबंधी) नियम (निरसन) विधेयक, २०१७ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या २७ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(घ) विधेयक संयुक्त समितीकडे पाठविण्याबाबत श्री.हर्षवर्धन सकपाळ, वि.स.स. यांचा प्रस्ताव :-

"सन २०१७ चे महाराष्ट्र विधानसभा विधेयक क्रमांक ६७ - महाराष्ट्र ग्रामपंचायत (सुधारणा) आणि महाराष्ट्र ग्रामपंचायत (कारखान्याकडून करांऐवजी ठोक रकमेच्या स्वरूपात अंशदान देण्यासंबंधी) नियम (निरसन) विधेयक, २०१७ विधानपरिषदेची सहमती घेऊन दोन्ही सभागृहांच्या २१ सदस्यांच्या संयुक्त समितीकडे त्यावरील प्रतिवृत्त सहा महिन्यांच्या आत सादर करण्याचा अनुदेश देऊन विचारार्थ पाठविण्यात यावे."

(शुक्रवार, दिनांक १५ डिसेंबर, २०१७ रोजीच्या दिवसाच्या कामकाजाच्या क्रमात दर्शविण्यात आलेला म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव.)

सात : सर्वश्री. राधाकृष्ण विखे पाटील, अजित पवार, पृथ्वीराज चव्हाण, दिलीप वळसे पाटील,

जयंत पाटील, विजय वडेटीवार, डॉ. पतंगराव कदम, सर्वश्री बाळासाहेब थोरात, शशिकांत शिंदे, प्रा. विरेंद्र जगताप, सर्वश्री. जयदत्त क्षीरसागर, जितेंद्र आव्हाड, प्रा.वर्षा गायकवाड, सर्वश्री. भास्कर जाधव, अब्दुल सत्तार, अबु आझमी, अमिन पटेल, सुनिल केदार, दिलीप सोपल, गोपालदास अग्रवाल, अॅड. यशोमती ठाकूर, सर्वश्री. मो. आरिफ नसीम खान, डी. एस. अहिरे, राहुल मोटे, डि. पी. सावंत, हसन मुश्रीफ, मधुकरराव चव्हाण, राजेश टोपे, बसवराज पाटील, वसंतराव चव्हाण, रणजित कांबळे, डॉ. संतोष टारफे, श्रीमती दिपीका चव्हाण, सर्वश्री. कुणाल पाटील, काशिराम पावरा, हर्षवर्धन सपकाळ, विजय भांबळे, राहुल बोंद्रे, अमर काळे, अमित झनक, कु. प्रणिती शिंदे, श्रीमती अमिता चव्हाण, सर्वश्री भाऊसाहेब कांबळे, शेख आसिफ शेख रशीद, श्रीमती निर्मला गावित, सर्वश्री अस्लम शेख, त्र्यंबक भिसे, संग्राम थोपटे, जयकुमार गोरे, भारत भालके, सिध्दाराम म्हेत्रे, मनोहर नाईक, नरहरी झिरवाळ, अमित देशमुख, संदिप नाईक, वि.स.स. यांचा म.वि.स. नियम २९३ अन्वये प्रस्ताव : (चर्चा पुढे सुरु व मंत्र्यांचे उत्तर)

"दिनांक २४ जून, २०१७ रोजी राज्यातील ८९ लाख शेतकऱ्यांचे ३४ हजार ३३ कोटी रुपयांचे कर्ज माफ करण्याच्या शासनाने जाहीर केलेल्या निर्णयानुसार कर्जमाफी करण्यासाठी २२ सप्टेंबर, २०१७ अखेर ५७ लाख शेतकऱ्यांनी अर्ज दाखल केल्याची माहिती सहकार विभागाने देणे, त्यापैकी २ लाख ४१ हजार शेतकऱ्यांचे आधार क्रमांक नसल्याने त्यांना कर्जमाफी देण्याबाबत झालेली अडचण, कर्जमाफीची सवलत घेऊ इच्छिणाऱ्यांमध्ये ८६ लाख पात्र तर १० लाख बनावट शेतकरी असल्याचा शासनाने केलेला दावा, माहे ऑक्टोबर, २०१७ अखेर कर्जमाफीची रक्कम शेतकऱ्यांच्या बँक खात्यावर जमा करण्याचे आश्वासन देऊनही त्याची अंमलबजावणी न होणे, माहिती व तंत्रज्ञान विभागाच्या हाती कर्जमाफी योजनेचा असलेला सुकाणू, या फसव्या कर्जमाफीमुळे राज्यातील शेतकऱ्यांच्या आत्महत्या कमी न होता वाढत जाणे, मावा व तुडतुडा या सारख्या किडीमुळे धान पिकाचे मोठ्या प्रमाणात झालेले नुकसान, गुलाबी बोंड अळीमुळे ३० लाख हेक्टरवरील कापसाचे क्षेत्र बाधित होणे, सदर नुकसानीचे सर्वेक्षण करण्यात दिरंगाई केल्यामुळे बाधित क्षेत्राचे पंचनामे करण्यात येणाऱ्या अडचणी, राज्यात आदिवासींवर सातत्याने होणारे अन्याय, कोटयवधीचा खर्च होऊनही विकास न होणे, आश्रमशाळा, वसतीगृहातील समस्या या प्रकरणी अनेकदा आंदोलने करूनही त्याकडे झालेले दुर्लक्ष, वन हक्क दाव्याची हजारो प्रलंबित प्रकरणे, कुपोषणामुळे हजारो बालमृत्यू होऊनही त्याची दखल न घेणे, आश्रमशाळातील शिक्षकांची रिक्त पदे, वसतीगृहाची दूरवस्था, धोकादायक इमारतीत भरणा-या शाळा, प्रतिवर्षी १८०० कोटी रुपयांची तरतुद करूनही ८० टक्के विद्यार्थ्यांची होणारी गळती, आरोग्याचा निर्माण झालेला प्रश्न, आदिवासींच्या शाळेतील विद्यार्थ्यांचे होणारे मृत्यू रोखण्यास नियुक्त केलेल्या डॉ. सुभाष सांळुखे समितीच्या अहवालाची अंमलबजावणी न होणे, बहुसंख्य आदिवासी, शिक्षण हक्क, घरकुल योजना, रेशनिंग सुविधा, वीज यापासून वंचित असणे, ओबीसी समाजाच्या क्रिमीलेयरची वार्षिक उत्पन्नमर्यादा केंद्र शासनाप्रमाणे आठ लाख करण्याची होत असलेली मागणी, राज्यातील ग्रामीण रुग्णालये व प्राथमिक आरोग्य केंद्रांमधील रिक्त पदांमुळे कोलमडलेली आरोग्य व्यवस्था, प्राथमिक आरोग्य केंद्रांच्या तयार इमारती विनावापर राहणे,

सामाजिक न्याय विभागांतर्गत मागासवर्गीय सहकारी उद्योग संस्थांच्या अनुदानामध्ये होत असलेला गैरप्रकार, पारधी वस्ती जोड रस्त्यांना निधी देणे बंद करणे, ग्रामीण भागातील रस्त्यांसाठी लांबीनुसार निधी न मिळाल्यामुळे तालुकानिहाय निर्माण झालेला रस्त्यांचा अनुशेष, राज्यातील बहुसंख्य पात्र व गरजू इतर मागासवर्गीय बांधव घरकुलांपासून वंचित राहणे, ओखी वादळामुळे मुंबईसह कोकण किनारपट्टीवर मच्छिमारांच्या बोटी, मासेमारी साहित्य व त्यांच्या घरांचे मोठ्या प्रमाणावर नुकसान होणे, सुकविण्यासाठी ठेवलेले मत्स्योत्पादन वाहून जाणे, वादळामुळे मच्छिमार वस्तीत पाणी शिरल्याने घरांची मोठ्या प्रमाणात पडझड होऊन आंबा, काजू, नारळी, पोफळी, मसाल्याची पिके व इतर फलोत्पादक शेतकऱ्यांचे मोठ्या प्रमाणात नुकसान होणे, पाण्यापासून संरक्षण करण्यासाठी बांधण्यात आलेले बंधारेही वादळामुळे वाहून जाणे, परिणामी स्थानिक वस्त्यांना धोका निर्माण होणे, या सर्व बाबतीत सर्वेक्षण करून दुरुस्तीची कामे करण्याची निर्माण झालेली गरज, ऑनलाईन व्यवस्थेत निर्माण झालेल्या अडचणींमुळे वर्ष संपत आले तरी मागासवर्गीयांना फ्री शीप व शिष्यवृत्तीची रक्कम न मिळणे, ज्येष्ठ नागरिकांना मिळणारी अपमानास्पद वागणूक, विविध सेवा पुरविण्याच्या नावाखाली काढण्यात आलेल्या निविदांमध्ये ३५० कोटींचा झालेला घोटाळा, समृद्धी महामार्गासाठी शेतकऱ्यांचा विरोध डावलून सक्तीने जमिनी संपादनाची करण्यात येणारी कार्यवाही, शेतकऱ्यांमध्ये शासनाप्रती निर्माण झालेला प्रचंड असंतोष, याप्रकरणी शासनाचे झालेले दुर्लक्ष, याबाबत शासनाने करावयाची उपाययोजना विचारात घेण्यात यावी."

विधान भवन,
नागपूर,
दिनांक : १६ डिसेंबर, २०१७

डॉ. अनंत कळसे,
प्रधान सचिव,
महाराष्ट्र विधानसभा.